

Redacțiunea, Administrațiunea
și Tipografia:
BASAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
...
București de anulul:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inserate mai primese în Viena
L. Hesse, Hassenstein & Töpler (Otto
Wass), H. Schalk, Alois Hornel, M.
Duker, A. Oppelt, J. Donnerberg, în
Budapesta: A. F. Goldberger, Ek-
stem Barnat; în Frankfurt: G. L.
Dauos; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o colină 6 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
serie 10 or. v. a. și 30 baz.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” oare în să-care
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 5 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
seu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 35.

Brașov, Luni-Mărti, 15 (27) Februarie

1894.

Consistoriul gherlan în cestiunea școlară.

Brașov, 12 Februarie v.

Am vorbit de oportunitățile celor din Oradea-mare și am arătat ce triste urmări are și trebuie să aibă servilismul încuibat acolo față de puternicii țilei. Ei bine, informațiunile ce le primim dela Gherla ne înfățișează situațiunea în această diecesă într-o lumină totuși așa de tristă, decât nu și mai tristă.

În consistoriul din Gherla se mai ridicau odinioară voci bărbătești în apărarea drepturilor încălcate ale bisericii și a intereselor școlii române. Astăzi pare că au amuțit cu totul, pare că acest consistoriu a devenit un aparat automat, care face numai ce i se poruncește și ce place Episcopului.

Până la ce grad periculos s'a încuibat mamelucismul unguresc între părinții consistoriului din Gherla, ne dovedește atitudinea lor cea mai recentă în cestiunea învățătorilor români persecutați de către comisiunea administrativă a comitatului Solnoc-Dobâca pe baza ucuzului lui Csaky din Septembrie 1893 cub cuvânt că nu sunt destul de destoinici în propunerea limbii maghiare.

Scim că amărăciunea a produs o analogă deciziune a comisiunei administrative din Bistrița Năsăud între Sașii ardeleni și cum s'a grăbit și consistoriul bisericii lor evanghelice a protesta în contra acelei măsurii volnice, ilegale și nedrepte. Împrejurarea, că Sașii fac parte chiar din partida guvernului n'a împedat pe consistoriul bisericii lor de a face aceasta, și consistoriile noastre s'aibă nici un cuvânt de spus în apărarea învățătorilor și a școlilor noastre amenințate?

Precum se vede din scrisoarea circulară, ce-o publicăm mai jos, consistoriul din Gherla nu se gândește

desce la nici o apărare, la nici o rezistență în fața hotărârii revoltătoare a comisiunei administrative din Solnoc-Dobâca, prin care se amenință cu destituire nu mai puțin de 56 învățători poporali gr. cat., ei se mărginesc a face cunoscută acea hotărâre preoților și organelor școlare pentru conformare în sensul legilor și a ordinațiunilor, cerându numai să „relaționeze” la consistoriu „despre cele împlinite.”

Oare n'avea nimic alta de spus consistoriul școlară din Gherla? Le este așa de indiferent părinților consistoriului, că se exercită ingerința cea mai ilegală asupra afacerilor lor școlare prin numita comisiune? Și nu li se pare nici aceea straniu și în gradul cel mai mare nedrept, că se cere cassarea și a acelor învățători, cari au diplome în regulă recunoscute de autoritatea superioară școlară și de inspectorii reg. ungurești? Decă odată au depus esamenul și din limba maghiară și au fost admiși, cum se poate ca acum tam-nesam să fi aruncați pe drumuri, fără de a mai întreba pe consistoriu, din simpla cauză, că așa le place soviniștilor dela comitat?

Precum suntem informați cu totul alt răspuns a dat consistoriul arhidieceșan din Blașiu la convocarea analogă a comisiunei comitatense din Alba-inferioară. De ce Gherlenii n'au făcut asemenea, protestându cu demnitate în contra ingerinței nelegale? Nu cumva vor să introducă acum și în cestiunile școlare sistemul nenorocit de izolare, ce-lu practică episcopul Szabo cu tenacitate pe terenul bisericesc?

Decă într-o cestiune simplă ca aceasta, unde se tractează de cea mai elementară dreptate, de respingerea unui amestec ilegal și păgubitor învățământului nostru, consistoriile

dela Blașiu și Gherla procedu atât de puțin solidar, ce vor face când se va ridica norul vitoros al cestiunei autonomiei catolice etc?

Dăr nu vom aștepta decât a constata trista și culpabila îndărătență, pentru sfânta cauză a învățământului nostru național, ce reiese din circulara amintită a consistoriului gherlan și a semnala totodată pericolul ce-lu învâlvă ea pentru cultura noastră națională.

Este un postulat imperativ ca să stăruim a deștepta pe părinții consistoriali gherlan din letargia lor și a-i face să înțeleagă, că menirea lor nu este a servi cu orbă supunere cauza guvernului, ci că sfânta lor datorie este a servi cauza poporului credincios și a bisericii cu abnegare și fără de șovăire.

Eată circulara consistoriului din Gherla, despre care vorbim în fruntea foii, împreună cu „conspectul” ce conține numele schimosite ale învățătorilor, a căror destituire se cere dela comitat:

Circulară

cătră clerul din comitatul Solnoc-Dobâca.

950

Reverendisimilor în Christos frați vicari foranei, archidiaconi, mulți onoraților proto-popi și preoți.

Comisiunea administrativă a comitatului Solnoc-Dobâca a adresat ordinariului diecesan următoarea scrisoare:

„Nr. 1444—1893. Ilustrisimului și reverendisimului domn Ioan Szabo, episcop gr. cat. în Gherla. În înțelesul ordinațiunii circulare edate de înaltul guvern alți instrucțiuni publice la 28 Maiu 1885 sub nr. 20301 în meritul executării articolului de lege XVIII din 1879, care ordinațiune circulară s'a comunicat și cu Ilustritatea Vostră, dintre învățătorii aplicați la școlile de prin parochiile văstre nu

sunt în stare a învăța limba maghiară acei învățători, cari sunt înșirați în elenclul aci cu reverință alăturat.

„Deore-ce în înțelesul punctului 1, 2 și 3 al ordinațiunii circulare de aci cu reverință citate aplicarea acestor învățători e de a se considera fără de valoare și nimicită, ne permitem cu reverință a ruga pe Ilustritatea Vostră, să binevoiți a face dispozițiune, ca în înțelesul legilor țării, în locul învățătorilor cuprinși în elenclul să se aplice învățători calificați, cari sunt în stare a învăța și limba maghiară.

„Luându în considerațiune, că învățământul în prezentă curge fără pedecă pe totu teritorul comitatului, considerându, că efectuiri cu repejune a unei atari strămutări mai estinse i-ar sta în cale pedecă ne-numerate și ar împedca și cursul învățământului; avându apoi în vedere și aceea, că în timp mai scurt, e cu neputință a afla indiviți de lipsă pentru învățatură, comisiunea noastră în urma imputernicirii date ei prin ordinațiunea înaltului guvern alți instrucțiuni publice din 25 Septembrie 1893 Nr. 43 (760) aduce la cunoscința Ilustrității Voștre, că pentru împlinirea posturilor de învățători cu indiviți noi în locul învățătorilor cuprinși în elenclul, defige termenul de 15 Oct. 1894. Până la această termen în toate stațiunile indicate sunt de a se aplica învățătorii noi seu adjuncți, cari sciu învăța unguresce.

„Incunoscindu despre acesta cu reverință pe Ilustritatea Vostră, vă rugăm să binevoiți în cercul de activitate a dispune, ca față cu învățarea limbii maghiare să se facă destul intențiunilor legii, pentru că încât nu s'ar întâmpla aceasta, comisiunea noastră va face arătare la înaltul guvern alți instrucțiuni publice, ca să se oprască învățatorii, cari nu vor ști învăța unguresce.

„Din ședința comisiunii administrative a comitatului Solnoc-Dobâca, ținută la 15 Ianuarie 1894.

Dr. Torma Miklos m. p.
vicecomite-șefedinte.

Acastă scrisoare în traducere dimpreună cu elenclul alăturat se comunică cu frații văstre cu aceea, că notificându-o învățătorilor și senatelor școlare, în urma aceleia să faceți dispozițiunile de lipsă și ca să se împlinescă cele prescise prin lege și prin ordinațiunile mai înalte relaționându aici despre cele împlinite.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Impăratul Iosif și starița.

După Fr. de K.

Era în Februarie 1781, adecă trei luni după mórtea marei împărătese Maria Teresia, când o scrisoare curiosă a împăratului Iosif surprinse pe arhiepiscopul de Salzburg. Ea era de următorul cuprins:

„Mon prince! Administrațiunea interioară a statelor mele pretinde, fără amânare, o radicală schimbare. Imperiul meu trebuie să fi ocărmit după convingerile mele. Călugăria în Austria s'a înmulțit peste măsură și regimul n'are nici o dispozițiune deosebită pentru această sectă; călugării se sustrag ori-cărei legi și nu se supun decât Romei. Ministrul meu de stat, baronul Kresel și genialul Sviten, prelatul Rauchenstrach și alți bărbați de înaltă sciință vor fi ordonați de comisari la curte, și pe aceștia îi voiu incredința cu desființarea mănăstirilor de călugări și călugărițe. Sunt convins despre insuflețirea d-tale pentru lucruri bune și pentru alipirea la Coronă, de aceea mă incred pe

deplin în d-ta și aștept să ajuți patriei d-tale. Adieu! Viena, Febr. 1871:

Iosif.”

Impăratul Iosif n'avea obiceiul să nu executeze seu să amâne ceea ce-și propunea odată să ducă în deplinire. Sabia ascuțită, ce de multu atârna asupra călugăriei numai de un fir de păr, cădu acum de-odată cu repejune. Nu pot descrie îngrijirea călugărilor și a călugărițelor, când se vedură stârniți din liniștea de până acuma și strămutați dintr'odată într-o lume din care s'au fost retrasi. Nici o mănăstire, din cele 2069, cari aveau în interiorul lor nu mai puțin de 63,000 călugări și călugărițe, nu se simția sigură în liniștea ei.

Impăratul Iosif se îngrijise de traiul vieții lor ținute. Cei ce voiau să călătorască în țeri străine primiau bani de drum, ér ceilalți căpătau fie-care câte 150—300 fl. anual. Era anume hotărât de împăratul Iosif, ca „frații” misericordiani și piaristi, cari aduceau multe servicii statului, apoi mănăstirile de femei din Viena, Elisabetharienele, îngrijitoare de bolnavi și Ursulinele, cari instruau fetițele sărace, să nu fi desființate. Tote celelalte mănăs-

tiri erau parte desființate, parte amenințate cu aceeași sorte.

În Claustrul Silesian domnia o zăpăcă nespuse. Nu se scia, ce avea să se întâmple; deși aveau cauză de a se teme de rău, totuși o ultimă rață de speranță nutrea mângăerea bietelor femei. Credințioșele surori se ocupau cu educația fetitelor mai avute. De când s'a înființat mănăstirea, alți carei fundament l'a pus împărătesa Amalia, maicele îngrijeau de creșterea copilelor din aristocrați. Nici un pleban nu și-a pus piciorul pe ambiturile de marmoră ale mănăstirii, decât prințese, contese și femei din nobilime. Împrejurarea acesta, care era altă-dată fala mănăstirii, stârnia acum bunelor surori felurite gânduri. Deși ele aveau în jurul împăratului protector influență din nobilii cavaleri, cari își creșeau fetițele în acestu asil confident, totuși surorile nu erau sigure, că împăratul va da ascultare întrepunerii lor, bine sciindu ele, că inima lui Iosif era mare și nu o putea pătrunde nimenea. În fine totul atârna dela părerea individuală a împăratului.

Pe când surorile mănăstirii se luptau cu frica, speranța și cu disperarea, într-o

și se anunță visita împăratului. Scirea acesta lovi ca un fulger inimile maicelor. Impăratul n'a vizitat încă nici-odată mănăstirea, și în această vizită ele nu vedeau, decât desființarea asilului lor. Li-se părea, că deja se vedu scose din mănăstire și împărășiate în lume, ca o turmă fără de păstor. Scirea, ce-o aduse starița dela confesar, nu era de loc potrivită pentru a-le îmblânzi frica.

Surorile erau tote în oratoriu îngenuchiate înaintea iconei sfântului Francisc de Sales, și plângeau. Pote că acesta era ultima oră, în care puteau să-și înalte vocea cătră cer din acea sală. Lacrimile ce curgeau șirio pe fețele lor palide, erau cea mai viuă expresiune a durerii lor interne. În băncile de pe la margini steteau îngenuchiate internetele îmbrăcate în haină albă, curată ca zăpada, și vocile lor arginții, cari de altă-dată se înălțau cătră cer rugându-se, de astădată erau înăbușite de suspinuri. Și ele plângeau, sperau și se temeau împreună cu instructorile lor.

(Va urma.)

Din ședința Consistorului școlastic ținută în Gherla la 7 Februarie 1894.

Ioan Papiu m. p.,
vic. gen. episcopesc.

CONSPECTU

despre acei docenți aplicați la școlile gr. cat. din comitatul Solnoc-Dobâca, cari nu posedă limba maghiară.

Ioan Gyugán în Betlean din 27 Iunie 1891*, Alexandru Halașu în Spermezeu din 1872, Arminte Opre în Sita din 1877, Vasile Tergovicz în Măgherușu (n'are), Ioan Szintzorzán în Cristuru din 1892, Ioan Román în Figa, Agrișul-de-sus și de jos din 25 Iulie 1892, Ioan Mán în Pétra și Mireșu din 1877, Ioan Boká în Dobricul-mare și Căianul-mare din 30 August 1869, Ioan Mureșan în Sesarm (se dăca a fi calificat), Bartolomeiu Bezercza în Arpașeu din 30 Iunie 1865, Ioan Szeszárman în Maluț din 6 Iulie 1862, Luca Blaga în Cociu din 31 August 1883, Vasile Rusz în Mogoșmortu (n'are), Vasile Chita în Vireagiu din 15 Iunie 1873, Ioan Maximilian în Tirlisua (n'are), Gregorius Goroba în Agrișu (n'are), Petru Danciu în Borleasa (n'are), Ioan Nechita în Suciul-de-jos (n'are), Teodor Tamás în Curtuișu (n'are), Ioan Nekita în Hargos (n'are), George Román în Cufoia (n'are), Ioan Petrucz în Ungreni (n'are), Iacob Hodis în Topu (n'are), Mihail Marján în Birlea din 1876, Iacob Rusz în Apatin (n'are), Tiberiu Curtyén în Boziesu din 20 Iunie 1862 în Năsăud, Ambrosiu Szilási în Sas-Somboru din 1860, Vasile Vesza în Maniuc (n'are), Vasile Mihalyán în Ciaba (n'are), Vasile Pap în Mohalu (se dăca a fi avut, dér a arsu în 1873), Grigorie Moldován în Teța din 4 April 1856, Nicolau Moldován în Sz-Moruț (n'are), Ioan Bokus în Sântejude (n'are), Filip Marosán în Sucutardu din 1865, Ioan Iztrátve în Copru din 1878, Andreiu Moldován în Buza din 1865, Demetriu Czibalmos în Sâmbou (n'are), Ioan Moldován în Enciu (n'are), Ioan Kozma în Solona (n'are), Grigorie Gevre în Clit (n'are), Gavrila Balmos în Valea-Loznei (n'are), Teodor Rusz în Husmezeu din 1879, Nicolae Török în Szotelke din 1883, Ioan Petrán în Nagy-Kereszt din 1884, Ioan Both în Săcătura din 25 Mai 1880, Ioan Simon în Șasa din 23 August 1870, Ioan Simon în Bărsăul-mic (n'are), Ilie Demján în Buzaș (n'are), Teodor Szilling în Curtuișul (n'are), George Pap în Cormislac (n'are), George Hoszsu în Negreni (n'are), Constantin Onyigu în Kis-Hegy (n'are), Petru Petrișoru în Boiul-mare (n'are), Ioan Both în Kecskés (n'are), Alexandru Todorán în Purcărețu (n'are), Alexandru Both în Ganciu din 1870, toți învățători gr.-cat.

CRONICA POLITICĂ

— 14 (25) Februarie

Diarului „Hazánk” i se scrie din Sibiu, că într-o Săsimă din acel ținut este în agitare. Se adună subscrieri de aderență pentru enunțările, ce le-a făcut consistorul evanghelic cu privire la cestiunea politică-biserică. S'au trimis în toate cercurile săsesce câte de subscrieri, cari însă probabil se vor întorce goale la Sibiu (?) deoarece agitația nu a pornit dela persoane competente, nici dela comitetul central săsescu, nici dela comitetul electoral de cerc și astfel e lipsită de ori ce timbru autoritativ. Ba din contră, comitetul central săsescu în 14 Septemvre a. tr. hotărise unanim, că ce privește proiectele biserică-politice el nu se va amesteca în luptă. Poporul nu este inclinat de a se încurca în nise cestiuni numai pentru că li-ar plăce la câțiva conturbători de liniște. Hotărîrea comitetului central săsescu adusă la 14 Sept. a. tr. și acum stă în vigoare și deputații săsesce fără excepție vor vota pentru proiectele de lege biserică. — Atăta „Hazánk”, alte foi vorbesc despre tractări între deputații sași și guvernul, cu scop de a se asigura de voturile lor.

După cum se telegrafiază din Agram, baronul Berchtolsheim, comandantul de corp din Agram, a sosit erî acolo din Viena, unde conferise cu ministrul de războiu. Cum se aude, Berchtolsheim a primit îndrumări ponderose în interesul asigurării granițelor țării spre Serbia.

Consiliul ministerial francez a hotărît la 24 l. c. să ceară dela cameră un

* Anul și data ara a de când și-a primit diploma de calificare.

credit de 1 milion franci pentru întărirea garnisonelor dela Diego Sauzer și Reunion, totodată a hotărît să înainteze un proiect de lege pentru fabricarea de dinamită, prin care să se asprească pedepsele pentru călcarea legilor prezente.

„Kölnische Zeitung” comunică, că ex-regele Milan de-oamdată nu va părăsi Serbia, deoarece nu voiesce să apară în lumina aceea, ca și când ar ceda presiunii externe. Acesta ar arunca o umbră neplăcută nu numai asupra ministerului, ci chiar și asupra casei domnitoare. Indată ce ar voi radicalii să se îndrepte în contra dinastiei, Milan însuși va lua în mână cârma, ca să suprimă trădarea.

Scimă, că Simici, ministru-președinte sârbesc, a călătorit la Viena și Petersburg. El are misiunea politică de-a desfășura în ambele locuri motivele acele, cari au necesitat pe ținutul rege, să chemă acasă pe tatăl său Milan, și totodată se va nisui de-a asigura pe amândouă puterile despre simpatia și prietănia Serbiei. După ce Simici în Viena e persoana grata, aici își va îndeplini misiunea mai ușor, însă cu atât mai dubiu este succesul în Petersburg, unde stările actuale din Serbia sunt considerate ca foarte critice și unde el va avea de luptat cu influința plenipotențiatului sârbesc de acolo, Pasici. Dacă misiunea acesta nu va avea succes favorabil, și nu va pute convinge pe guvernul rusesc despre susținerea stărilor de față, atunci, foarte probabil, vor fi numărate și lele cabinetului.

Kossuth pentru proiectele guvernului.

Ludovic Kossuth a trimis deputatului Ignacz Helffy o scrisoare, datată din Turin, 17 Februarie a. c., în care sfătuiesc pe partida independentă, să voteze proiectele de lege biserică-politice. Votarea proiectului de lege asupra căsătoriei civile și a celorlalte proiecte biserică-politice, de către partida independentă și dela 48 — dăca Kossuth — nu este un vot de încredere pentru guvern, ci înseamnă numai, că partida ține tare la principiile ei și astfel prin votul ei numai ar înlesni reforma liberală, după care și așa țintesc. Kossuth dorcesc, ce e drept, ca ori-care ministeriu, ce stă pe o basă comună cu Austria, să fie răsturnat, pentru ca să se dovedească și cu fapte istorice neputința de a avea cu Austria un drept public comun; dér nu este permis partidei, dăca el, să răstorne un ministeriu pentru preț, ca apoi însă să se fie necesitată de a-și jertfi vederile liberale. Punctul de vedere principiar al partidei trebuie să rămână neschimbat, ori ce urmare ar avea acesta pentru un ministeriu sau altul. Când se fac reforme interne, ne este permis ca acestea să fie subordonate ministrilor, ci ministrii reformelor. Dacă o reformă corespunde principiului opoziției, atunci trebuie să fie acceptată. „Ceea ce corespunde principiilor liberale ale opoziției de drept public, acesta trebuie să primescă, de ar veni și dela dracul.”

Ce se ține de aceia, cari nu voiesc să voteze pentru reformă din cauză raporturilor cu Croația și din cauză că succesiunea de tron în reformă nu este regulată, Kossuth dăca, că sănătatea sa sdruncinată nu-i iertă a se ocupa mai afund cu cestiunea acesta, ci declară numai atăta că până ce raportul de drept public între Croația și Ungaria este recunoscut de către guvernul comun așa, cum fu enunțat în § 10 al art. de lege din an. 1868, nu poate înțelege cum s'ar pute lua din afacerea acesta un motiv de a nu vota proiectele biserică-politice. Ce se ține apoi de succesiunea la tron, acesta, după Kossuth, e o întrebare, care, peste tot, nici-odată n'a fost regulată; el încă cu ocaziunea morții prințului de coronă Rudolf dăsesc, că în Ungaria nu se poate sci cu siguranță, cine e moștenitor al tronului. De s'ar afla însă cestiunile aceste în ori-ce stadiu, partida independentă și

cea dela 48 ar deveni ea și-și necredincioasă, decât din cauza afacerii croate, sau a succesiunii la tron, sau din cauza altor cestiuni analoge, cari din partea unora se aduc în legătură cu cestiunea reformelor biserică-politice, ar lipsi națiunea maghiară de binefacerile căsătoriei civile obligătoare și ale dreptului matrimonial.

Fără-care și își are problema sa, încheia Kossuth. Acum să se mulțămescă partida cu introducerea reformelor politic-biserică, și apoi, decât acestea legi vor ajunge în vigoare, să caute a rezolva celelalte cestiuni.

Convenția comercială dintre Austro-Ungaria și România.

În 22 Februarie ministrul unguresc de comerț a depus pe biroul camerei proiectul de lege privitor la convenția comercială dintre România și Austro-Ungaria.

Foia „Magyarország”, vorbindu despre avantajele, ce le poate avea această convenție pentru monarhia noastră, află, că pentru Austria, care este o țară mai mult industrială, convenția poate fi de folos, deoarece prin ea li-se deschide articulelor industriale o nouă piță; pentru Ungaria însă, care este o țară agricolă, convenția e păgubitoare. Productelor brute ungare li-se face concurență, așa că grăul ungar va trebui să fie esportat în străinătate pentru a face loc grăului român.

În 1893 s'au importat în Ungaria 1,179,426 măji metrice de grâu, dintre cari numai România a importat 621,385 măji metrice. Dacă acesta s'a întâmplat într-un timp, când nu exista convenția, cu cât ore se va urca la noi acest import de grâne române după încheierea convenției? Morile, cari după bucatele din străinătate se bucură de favoruri vamale și tarifele, nu vor mai măcina în viitor grâne ungare, ci numai de cele române, cari sunt favorizate. De aici conchide „Magyarország”, că grânele ungare vor fi avisate, în urma acestei convenții, exclusiv la piețele străine, unde însă erăși vor fi concurate de America și de Rusia. La acestea se mai adaugă, că prin convenția comercială dintre Germania și Rusia, i-se dă acesteia din urmă posibilitatea de-a inunda cu bucate de ale sale nu numai piețele germane, ci și celelalte piețe, ba poate chiar și piețele noastre. Apoi Italia și Franța, prin urcarea vămei pentru importuri, agravează esportarea bucatelor noastre acolo. De aci conchide în fine foia ungară, că grânele ungare nu vor mai pute avea nici o trecere, sau că vor trebui vândute cu un preț atăt de ieftin, încât nu se va răspăti nici chiar cultivarea lor, ceea ce ar fi identic cu ruina totală a agriculturii noastre.

În fața acestor concludii ale sale, foia ungară nu găsește alt mijloc de scăpare, decât ca „morile noastre să fie prin lege silite de-a măcina grâne ungare în măsura cuvenită.” Recunoșce și „Magyarország”, că n'ar fi cu puțință de-a pretinde dela morile unguresc, ca să nu macine de loc și bucate române, cari sunt superioare în calitate; cere însă cu stăruință, ca ministrul de agricultură, în înțelegere cu cel de comerț, să convoce pe proprietarii de mori la o conferință, în care să se pună la inimă interesele patriei și să stabiliscă împreună o anumită cantitate de grâne străine, ce vor avea a măcina, er restul să fie silite a-lu lua exclusiv din grânele ungare.

În Senatul României s'a desbatut convenția comercială încheiată cu Austro-Ungaria timp de mai multe zile. Între vorbitorii de frunte ai opoziției și ai guvernului notăm pe d-nii D. Sturza și Aurelian, cari au vorbit contra convenției, er pe d-nii ministrii Carp și Alexandru Lahovari, cari au apărât-o. Senatul a primit convenția cu 53 contra 10 voturi.

Români pentru politica biserică a guvernului?

Lui „Magyarország” i-se scrie cu data de 24 l. c., că în ținutul Năsăudului s'ar fi pornit între Români o mișcare pentru politica biserică a guvernului.

În Dumineca trecută, dăca „Magyarország”, câțiva „popi liberali” au convocat pe locuitorii români din jur ca să dea vot de încredere guvernului; „popii dacoromâni” însă s'au îngrijit să împedecă acesta. Popa I. Ciurdăreanu (Csordás), explicându poporului scopul adunării, a dăsu, că proiectele guvernului pentru Români pot fi numai favorabile, deoarece nu le atacă nici religia, nici limba (sic); recomandă ca adunarea să se alature pe lângă scrisoarea deputatului român Nicolau Șerbanu, care votează guvernului încredere. După vorbirea acesta s'a sculat Nicolau Mărgineanu (?) și s'a nisuit a combate vorbirea celui dinainte. Ocăresc pe guvern, că e apăsătorul Românilor. Adunarea s'a disolvat fără rezultat — dér totuși atăta rezultat a avut, că domni „daco-români” au părut pe câțiva liberali și omeni cu sentimente unguresc!

Firesc, că nu putem da nici un creșmăndu acestui raport până ce nu vom primi informații în cari să ne putem încrede. Dacă însă vre-un nenorocit de preot ar fi făcut în adevăr încercarea de-a agita în favoarea guvernului atunci se vede chiar din espunerile corespondentului ungar, că și-a primit răspunsul meritat.

Din camera ungară.

Desbaterea asupra căsătoriei civile.

Ședința dela 22 Febr.

Szacsay Sándor, dăca, că scrisoarea lui Kossuth este sentința cea mai nimicitoare pentru politica biserică a guvernului. Nu liberalismul, ci numai tactica și pofta de-a domni sunt isvórele, din cari a răsarit politica biserică. De dragul lui Tisza Kálmán, partida liberală s'a lăpădat de liberalismul lui Deák. Vorbitorul este Sécui din Ardél, unde sunt omeni toleranți, îndată însă ce a venit la Buda-pestă, i-s'a pus întrebarea, de ce confesiune e? Acest spirit confesional dominază ați tote și nu tolerază păreri contrare. El crede, că este lucru periculos, când statul se amestecă în corul acesta de netoleranță. Nu primesc proiectul.

Molnár Béla, ca catolic, protestă contra agitației, ce se face în numele catolicilor în contra reformei. Pledează pentru căsătoria civilă din punctul de vedere al unității, al păcii confesionale și al cestiunii de naționalitate. Se miră de Apponyi, care întodăuna a votat pentru proiectele liberale, er acum, când lucrul a ajuns la frângerea pânei, se retrage. Primesc proiectul ca basă a desbaterii speciale.

Desideriu Szilágyi, ministru de justiție, se ocupă cu postulatele lui Apponyi. Guvernul, dăca el, este pentru căsătoria civilă obligătoare, pe când Apponyi află de lipsă căsătoria civilă numai în casuri excepționale. Apponyi și-a desfășurat într-o vorbire frumoasă argumentele sale, vorbitorul va aduce acuma contra-argumentele. El (Szilágyi) crede, că este necesar, de-a despărți ordinea de drept a statului de cea biserică, pentru-că acesta de-o parte face statul liber și de altă parte formază basă pentru dezvoltarea mai liberă a bisericilor. Marele moment moral este, că încheierea civilă a căsătoriei nu poate fi lăsată ca ultim remediu pentru aceia, cari fură respinși de biserică. Căci acesta va-tămă principiul ordinii unitare din stat, va-tămă ideea fundamentală a vieții conjugale morale și va-tămă basa legilor statului. Se poate, ca căsătoriile civile curate să fie în paguba căsătoriilor biserică, dér nu este permis a se afirma, că căsătoria civilă micșorează valoarea morală a căsătoriei. Căci ceea-ce statul dispune pentru fiă-care în mod legal obligătoare, nu poate fi lipsit de esența morală. Dacă însă s'ar introduce cum vré Apponyi numai

pentru casuri de necesitate absolută căsătoria civilă (Nothzivilehe) atunci ar însemna, că ordinea de drept a statului este subordinată ordinei de drept bisericesc. Proiectul de rezoluție al lui Apponyi ar avea ca urmare, că cetățenii statului s'ar subtrage prin simpla schimbare a credinței de sub influința unei legi, spre a se supune influinței celeilalte. Și deorece asemenea căsătorii nu s'ar pute introduce în matriculele purtate de preoți, ar trebui cel puțin pentru aceste căsătorii să se introducă matriculele civile, a căroră introducere contraria proiectului, susțin, că e neexecutabilă. Vorbitorul arată apoi, că acolo, unde căsătoriile le încheie biserica, der jurisdicțiunea în afacerile matrimoniale se exercită din partea statului, se nasc cele mai mari încurcături. Soluțiunea propusă de Apponyi nu pôte fi aprobată der, din punct de vedere al ordinei de drept a statului și a marilor principii, ce le are în vedere guvernul. Trece apoi la celelalte argumente ale lui Apponyi.

(Va urma.)

Români, cari se maghiariză.

Sub acest titlu scrie „Budapesti Hir-lap“:

„Correspondentul nostru ne comunică din Sân-Mihail de Câmpia, comitatul Solnoc-Dobeca, scirea îmbucurătoare, că mare parte din locuitorii de acolo se maghiariză. Locuitorii nu bagă nici în seamă unel-tirile agitatorilor, nu ascultă de vorbele lor, ci înainteză cu pași giganti spre maghiarizare. Iși lapedă legea greco-catolică și trecu la cea calvină, care o numesc un-gurască. In ultimele 4 săptămâni, 36 de locuitori români s'au făcut reformati, între ei și proprietarul de pământ Nicolau Angyal (Anghel), fiulul fostului proto-pop greco-catolic, care și-a dat o parte din casă celor convertiți, ca localitate de rugăciune. Liturgia o ține acum preotul reformat din comuna învecinată Ius, parte în limba maghiară, parte în cea română. Totă inteligența comunei (nemeșii?) lucră din răpuleri în favorul maghiarizării și se nisucese în tot chipul, ca să zădărnicească tendințele agitatorilor. In nisuițele acestea însă o sprijinesc și locuitorii, cari arată forte mare aplecare spre idea maghiarizării.“

Nu scim, decât în adevăr au trecut mai mulți locuitori români din Sân-Mihail de Câmpia la legea calvină, ori e vorba numai de proprietarul Angyal și de unul său doi rătași, cari s'au făcut, ca și nemeșii scăpătați din acea comună, odată la toporul unguresc. Ori cum ar fi însă, cauza maghiarizării trebuie să stea de totu desperată, decât se întemeiază pe victoria, ce ar fi dobândit'o în Sân-Mihail de Câmpia. De ar avea numai maghiarizatorii totu aderenți cum sunt o seamă de locuitori gălăgioși și speculanți din această comună! Aceștia trecu regulat la câte 5 ani, odată dela cufesiunea română la cea ungurescă, altă-dată se întorcă erăși dela calvin la biserica lor, și așa mai departe. Acum vre-o 10 ani, totu în Sân-Mihail de Câmpia trecuseră câteva familii de săteni români gr. cat. la calvinism. După câva timp însă erăși s'au reintors, vedând, că calvinismul nu le aduce nici un câștig. Acuma se vede, că au înțelesu dela cineva, că politica bisericescă a guvernului va aduce pe calvinii lui Tisza din nou la putere și că de aceea orădanii greco-catolici cu Rezeiu al lor s'au dat legați pe mâna clicei tiszaiste; astfel și-au gândit Sân-Mihailienii, că ore n'ar fi bine să se mai încerce norocul și să trecă încă odată la calvinism?—Vai de capul lor și vai de folosul cel voru aduce ei maghiarismului!

SCIRILE ȚILEI.

— 14 (26) Februarie

Autonomia catolică. Sâmbăta trecută s'a întrunit în palatul primăialu din Budapesta prima conferență a comisiunei de 30, ce a fost instituită, la hotărîrea

Majestății Sale, cu însărcinarea, de-a arangia lucrările pregătitoare pentru autonomia catolică. Dintre 10 preoți și 20 mireni, câți se află în această comisiune, numai cardinalul Schlauch nu s'a prezentat din cauză de bolă, toți ceilalți au fost de față. Conferența a fost convocată de ministrul Csaky și s'a ținut sub presiunea primatului. Discuțiunile în cestiunea autonomiei au durat 3½ ore și se vor continua într-o altă conferență. Procesele verbale luate în aceste conferențe se vor așterne ministrului Csaky.

—o—

Avé-vor sfârșit? „Magyar Hir-lap“ se teme, că discuțiunile din dietă, privitoare la politica bisericescă a guvernului, vor fi fără sfârșit. S'au insinuat până acuma 56 de vorbitori, dintre cari 21 sunt contra, er 35 pentru proiectele bisericesc. Până voru isprăvi toți aceștia cu căzaniile lor, voru trece câteva săptămâni. Cine scie însă, câți vorbitori se voru mai insinua în viitor. Tote acestea numai cu privire la desbaterele generale, der apoi desbaterile pe paragrafi cât voru mai dura?

—o—

Cassarea aprobării cărților de școlă. Consiliul de instrucțiune publică unguresc va ține în săptămâna acesta o adunare. Va veni la desbatere cestiunea cassării censurei oficiale asupra cărților de școlă. Se crede, dice „Magy. Hir-lap“, că mulți dintre membrii consiliului voru fi pe lângă cassarea aprobărilor.

—o—

Fierberea în sinul partidelor maghiare din dietă crește. Alaltăer a mai eșit din partida guvernului deputatul Iosif Zsambokréthy și se dice, că alții îi voru urma. Acum partida guvernului dispune numai de-o majoritate de un vot. Ar fi vai de ea, decât n'ar sprijini-o ași kossuthiști, cari într-o adresă către Kossuth promitu din nou, că voru vota pentru proiectele de lege bisericesc-politice. In desbaterea generală mai sunt înscrisi, precum am amintit, 35 de vorbitori pentru și 21 contra căsătoriei civile. Va vorbi și Koloman Tisza, se înțelege în favoarea guvernului.

—o—

Călătoria Țarului. După o scire a lui „Daily Chronicle“, Țarul în curându va călători la San-Remo pentru a petrece acolo mai multu timp. Călătoriei acesteia i-se atribue din partea cercurilor politice, mare însemnătate, deorece Țarul acolo se va întâlni cu capete încoronate și cu persoane, cari jocă roluri însemnate în politică.

—o—

Societatea „Carpații“ din Brăila își va ține convenirea anuală la 24 Februarie v. c. în sala „Orfeu“ din Brăila. Venitul e destinat pentru ajutorarea elevilor silitor la învățatură și lipsiți de mijloce. Biletele de intrare se găsesc la d-lu D. C. Panțu, cassierul societății, cum și la ceilalți membri ai societății.

Premiu literar.

Părintele Episcop al Caransebeșului, Nicolae Popea, a fost publicat în anul 1889 trei premii de câte 30 fl. pentru următoarele teme:

- 1) Căsătoriile la Românii Săceleni, economi de vite, seu așa numiți Mocani, cum se servesc acum, și cum s'au servit înainte cu cinci-șase de ani, împreună cu toate ceremoniile, obiceiurile vechi etc.
- 2) Stâna dela munte și țârla dela câmp împreună cu toate Țapatele pentru facerea brânzei etc., numirea acestora, deosebirea între stână și țârlă, venirea dela câmp la munte și plecarea de aici la câmp a Românilor Săceleni seu Mocani, atât în present, cât și înainte cu cinci-șase până la o sută de ani.
- 3) Vieța socială a Românilor Săceleni seu Mocani, datinele, obiceiurile, religiozitatea și moralitatea lor; bășutul, de când se duce în țără (România) la oi și până când vine acasă ca june, ca să se însore.

Dela Comisiunea însărcinată cu censiurarea lucrărilor prezentate la aceste premii primim acum următorul raport:

„Comisiunea instituită de Ilustritatea sa părintele Episcop Nicolae Popea pentru censiurarea lucrărilor prezentate la cele 3 premii escrise de Ilustritatea Sa, pentru studiarea obiceiurilor și a modului de vieță a Românilor din Săcele, întrunindu-se Duminecă în 27 Septemvre 1893 și constituindu-se sub presiunea părintelui Alexe Verzea din Satulung și avându de notaru pe profesorul din Brașov Andreiu Barseanu, a constatat, că până în present s'a înaintat o singură lucrare pentru a fi premiată cu premiul destinat pentru cea mai bună descriere a obiceiurilor la cununiile Românilor din Săcele, anume lucrarea d-lui George I. Pitișu, intitulată: „Nunta la Românii Săceleni“ și publicată în „Convorbiri literare“ din Bucuresc.

Cetind această lucrare, comisiunea a constatat, că este alcătuită cu deplină cunoscință de cauză, că autorul ei a studiat cu diligență deosebite obiceiurile întrebuințate de Românii Săceleni la cununi, începând dela logodnă până la petrecerile împreunate cu cununi, și avându în vedere nu numai obiceiurile actuale, ci, într câtă a putut afla, și pe cele întrebuințate mai înainte, der astăzi eșite din us; că mai departe autorul a căutat și a isbutit a pătrunde în modul de vieță al Românilor Săceleni, prezentându în chipul acesta un tablou viu, care va interesa de bună seamă pe or și ce om pricepător; că în fine, în ceea ce privește modul de împărțire a obiceiurilor constatate, autorul întrebuințază un stil simplu însă cu atât mai potrivit pentru scrieri de asemenea natură:”

Pe baza acestor constatări comisiunea se simte pe deplin îndreptățită a afirma, că lucrarea d-lui George I. Pitișu asupra nunții la Românii Săceleni merită a fi premiată cu premiul părintelui Episcop Nicolae Popea, escrisu pentru acestu subiect.

Părerea acesta a comisiunei este sprijinită și prin împrejurarea, că o revistă ca „Convorbiri Literare“ a aflat de bine a da loc în colonele sale lucrării în cestiune.

Prin urmare comisiunea își ia voiă a recomanda lucrarea d-lui profesor George I. Pitișu marinosului oferent al celor 3 premii, părintelui Episcop al Caransebeșului, Nicolae Popea, spre premiare.

Satulung, 27 Septemvre v. 1893.

Alexe Verzea m. p., Ioan Popea m. p., Anastasie Barseanu m. p., Ioan Găvrusă m. p. Andreiu Barseanu m. p.

NECROLOGŪ. Directorul de poste și telegrafu din locu, d-lu Ludovic Jozsa, și soția sa, d-na Leopoldina Védfi, anunță cu adăncă durere pierderea fiicei lor Irena care repoză er în etate de 16 ani. Imormentarea se va face mâne, la orele 3 p. m. în cimiterul rom. cat. din Blumena.—Adresăm condolențele năstre întristatei familii.

Produțiune și petrecere.

Despărțământul Clușiu alu „Reuniunii învățătorilor gr. or. din districtul Clușiu-Turda“, cu ocaziunea adunării sale generale, va da o produțiune declamatorică-musicală împreună cu jocu, la 20 Februarie v. c. în sala cea mare dela școla română gr. or. din Mănăsturul unguresc. Inceputul la 7 ore sêra. Intrarea: de familie 1 fl., de persoană 50 cr. Venitul curet este destinat jumătate pentru fondul reuniunii și jumătate pentru biblioteca populară din Mănăsturul unguresc.

Suprasolviri și cărți se primesc cu mulțămită și se voru chita pe cale dia-ristică.

Programa: 1) „Cuvântu de deschidere“, rostitu de președ. reuniunii, on. d-nu Vasile Teotelecanu; 2) „Deșteaptă-te Române“, coru bărbătescu de G. Dima; 3) „Dalila“, poesie de M. Eminescu, declamată de d-lu Moise Mușat; 4) „Sunt vênător“, coru bărbătescu de * * *; 5) „Deșteptarea României“, poesie de V. Alexandri, declamată de d-lu Ioan Luca; 6) „Dulci cântări sburași la țermu“, duetu, poesie de St. Rășianu, musică de F. Küchen, cântată de d-nii Nic. Todea și Moise Mușat; 7) „Dușmancele“, poesie de G. Coșbuc, declamată de d-lu Nic. Todea; 8) „In pădure“, coru bărbătescu de Tudor Flondor; 9) Cuvântu de închidere, rostitu de președintele reuniunii.

Ajutoru pentru școlile din Blașiu.

Suma din nr. 32 alu „Gaz. Trans.“ din a. c. 5800 fl. 93 cr.

Petru Nirăștianu, par. gr. cat. în Ernotu, a colectat dela: P. Nirăștianu par. gr. cat. 20 fl., Onuț Corda 1 fl., A. Crăciuneanu propr. 1 fl. 50 cr., P. Crăciuneanu propr., I. Marou comere., St. Cadariu înv.ș., I. Bonta a Evei, I. Suciuc comere., Al. Văradi — câte 1 fl. Dela mai mulți cu creșterii. Totalu 33 fl. 91 cr.

Ioan Goron, adm. prot. în Cusdrîora, a colectat dela: Pop. gr. cat. Cusdrîora 5 fl. 52 cr., I. Goron preot 2 fl., St. Murășanu preot 2 fl. 70 cr. Totalu 10 fl. 22 cr., — Gr. c. Monteor Bucuresc a colectat 139 fl. 16 cr.

Ilie Centea preot în Cheșeu a colectat dela: I. Centea preot 1 fl. Dela mai mulți cu crucerii. Totalu 4 fl. 65 cr.

I. Cigăreanu primu-viceotar comitatensu în Turda, a colectat pe lista Nr. 47 dela: Georgiu Popescu adv. în Turda 10 fl. B. Masca preot gr. cat. în Tritulu de sus 1 fl. 50 cr., I. Suciuc propr. 1 fl., Ioan Cigăreanu 2 fl. Dela alții cu crucerii. Totalu 17 fl.

Iosif Șerbanu, preot în Galtiu, a col. pe lista Nr. 224 dela: Iac. Mărza 1 fl., Ios. Șerbanu 2 fl. 50 cr., Rud. Munteanu 2 fl., Holtișu St. 1 fl., Pavelu Murza 1 fl., Ambr. Barbu 1 fl. Dela alții sume mai mic. Totalu 12 fl. 40 cr.

Ioan Maior, economu diplomat și administrator dominal în Saraseu, a colectat dela: I. Maior 5 fl., B. Jurca poss Saraseu 50 fl., Ioan Fanea, preot 50 fl., Dr. I. Mihályi adv. Sigetu 10 fl., Dr. Mih. Kékényesdy 5 fl., Dr. Ilie Marișu 5 fl., Dr. G. Mihalca 1 fl., Gr. Belea preot 1 fl., I. Popu profesor 2 fl., G. Mihalyi jur. Saraseu 2 fl., G. Negrea not. cerc. 1 fl., Grigassy S. 1 fl. Totalu 133 fl.

(Va urma.)

DIVERSE.

Henrik Ibsen. Eă câte-va note curioase și inedite despre Henrik Ipsen: Celebrul dramaturg scandinav mănăncă în fie-care sêra la grand hotel din Cristiania. Șede singuru totdeuna la aceeași mēșuță vorbindu numai cu chelnerul, care îl slujese, luând mereu note despre omenii din prejurul lui. Din restaurantu plecă pe la cēsurile 8 punctu. Ibsen este bărbatu mărunt și îndesat, cu părul lungu, albu, grozav de sburlit, pe o frunte așa de mare, încât se pôte dice, că nu mai e în proporție cu restul figurei. Vanitatea lui fizică e anevoe să se potrivescă cu a cuiva. Eă unu esemplu: Ibsen pōrtă totdeuna în buzunar unu pieptene mic și în fundul pălăriei este lipită o oglindă. Inainte de-a începe să mănănce și după ce isprăvesce, își aședă pērul cu pieptenele, uitându-se în oglinda din pălărie. Este considerat cu dreptu cuvânt, ca cel mai bogat locuitoru din Cristiania.

O moștenire ciudată. Acum unu anu unu premiu de 100.000 de fr. se deduse institutului Franciei (secția sciințelor) pentru persoană din ori-ce țără ar fi, care ar găsi mijlocul în timpu de 10 ani de a comunica cu vre-unu astru seu planetă și de a căpeta răspunsu. Testatōrea, căci era o bogată damă, care lăsase acestu premiu, desemnă în specialu planeta Marte, pe care investigațiile astronomilor se facu deja de mai mulți ani. Urmându filiera obicnuită, consiliul statului a fost consultat în privința acceptării acestui legat și înalta adunare va trebui să se pronunțe într-una din viitōrele ședint. In casulu, în care institutul va fi obligat de a refusa cei 100.000 franci, aceștia voru trece la institutul din Milan și, în casulu unui nou refuz, la acela din New-York. Testatorulu a prevădu totulu, după cum se vede, și nu este de locu uimitor, ca într-o bună dimineță vre-unu Jankeu să obție acestu premiu.

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Februarie 1894.

Banote rom.	Cump.	9.80	Vënd.	9.86
Argintu român.	„	9.74	„	9.80
Napoleon-d'ori	„	9.88	„	—
Galbeni	„	5.80	„	—
Ruble rusesci	„	1.33	„	—
Mărci germane	„	60.90	„	—

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Dia 24 Februarie 1894

Renta ung. de aur 4%	117 55	Emprun. ung. cu premii	152 75
Renta de corone ung. 4%	95 25	Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	142 25
in pr. anal. ter. ung. in aur 4 1/2%	125 75	Renta de hârtie austr.	98 15
Oblig. " " argint 4 1/2%	102 —	" " aur	98 —
Oblig. " " de ost. I. emis.	123 —	Losuri din 1860	146 —
Bonuri rurale ungare.	95 —	Așii de ale Băncii austro-ungară.	1000 —
" " orote slavone	99 —	" " ung. de credit.	435 50
		" " austr. de credit	365 25

Curată reciprocitate. — Fără acționari.

Totul venitul revine celor asigurati.

Celul mai mare și bogat institut de bani din lume.

Fondul de asigurare 907 milioane franci.

The Mutual
Societate de asigurare pe viață din New-York
fundată în 1843.

Asigură viața după modalitățile cele mai diferite și mai favorabile.

Cu prospecte și cu cele mai bune informațiuni serveste:

Subdirecțiunea Ardelenă sau agentura principală locală
Brașov, ulița Neagră Nr. 45.

„ALBINA“ Institutul de credit și de economii în Sibiu.

Nr. 317.

Domnii acționari ai „Institutului de credit și de economii „ALBINA“ se invită prin această, în virtutea § 20 al statutelor societății, la

a XXI

Adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu la **30 Martie 1894 st. n.**, înainte de amăzi la 10 ore, în casa institutului (Strada Baieru Nr. 1).

OBIECȚELE:

1. Raportul anual al Direcțiunii; bilanțul anului de gestiune 1893 și Raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat, conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea prețului marcelor de prezență pe anul cu rentă.
5. Ficsarea remunerațiunii comitetului de supraveghiere.
6. Alegerea a 4 membri în consiliul de Direcțiune în sensul § lor 36 și 37 din statute.
7. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență, cel mult până Marți în 27 Martie a. c. st. n. 6 ore p. m. la cassa centrală în Sibiu, sau la a filialei în Brașov.

Sibiu, 10 Februarie, 1894.

Direcțiunea institutului
„ALBINA“

„HAȚIEGANA“

asociațiune de anticipațiune și credit în Hațeg.

Incheierea conturilor pe al VI-lea an de gestiune 1893.

Convocare

Membrii asociațiunii de anticipațiune și credit „Hațegana“ sunt invitați a se înfățișa la

a VI-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la **22 Martie 1894 st. n.** la 10 ore a. m. în localitatea institutului în Hațeg.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării generale prin președintele.
2. Alegerea unui secretar ad hoc și doi scrinatori.
3. Raportul direcțiunii și a comisiunii de supraveghiere pe anul de gestiune 1893, cum și propunerile acestora, și decideră asupra lor.
4. Alegerea președintelui și vice-președintelui pe un period de 3 ani până la adunarea generală ordinară din 1897.
5. Abdicarea directorului și a membrilor în consiliul administrativ, și în urma acesteia alegerea directorului și a membrilor în consiliul administrativ pe un period de 3 ani până la adunarea generală ordinară din 1897.
6. Intregirea §§ 6 și 94 din statute.
7. Desemnarea foilor pentru publicarea afacerilor asociațiunii.
8. Eventuale propuneri, § 72 din propuneri.
9. Dispozițiuni pentru verificarea protocolului.

Dacă la adunare n'ar participa membrii în număr recerut de statute, se va ține altă adunare la **31 Martie 1894 st. n.** 10 ore a. m. în localitatea institutului, când fără privire la numărul membrilor prezenți se vor lua concluse.

Din ședința consiliului administrativ a asociațiunii de anticipațiune și credit „Hațegana“ în Hațeg la 20 Februarie 1894 st. n.

Bontescu Mihály, director.
Iulius Popovits, membru consiliului administrativ.

Active.	CONTUL BILANȚULUI		Pasive.	
	fl.	cr.		
Cassa în numărăru	2445	36	Părți fundamentale 377 plătite	18850
Credite cambiale cu acoperire hipotecară	90078	—	Depuneri spre fructificare și interesele capitalisate	56491 43
Mobilieru	171	—	Fondul de rezervă și interesele capitalisate	4248 17
după amortisare de 10%	17 10	153 90	Interesele părților fundamentale neridicate	115 82
Spese de protestu	20	—	Interesele părților pro 1893	813 49
" procesuale	14 83	—	Contribuțiune după interesele depunerilor sem. II. 1893	166 95
			Interese transitoare anticipate	977 55
			Dividende neridicate	50 —
			Reescomptu	7240 27
			Tacsa de prezență neridicată	316 —
			Profitu curatu	3442 41
			Suma	92712 09

Hațeg, la 31 Decembrie 1893.

Bontescu Mihály, director.
Ioane Baciu, cassar.
Ioan Munteanu, contabil.

Subscrisa comisiune de supraveghiere amă esaminat contul bilanțului și confrontându-l cu registrele principale și ausiliare l'amă găsit în consonanță cu aceleași și esactu.

Hațeg, la 18 Februarie 1894.

Eșite.	Contul profitului și perderilor		Venite.	
	fl.	cr.		
Interesele părților fundamentale	813	49	Interese de escomptu	8906 98
Contribuțiune	794	15	Provisiune	1766 94
Spese de administrare	202	98	Spese de fundare	424 —
Timbre	30	17	Accidentă	73 80
Interese la depuneri și fondul de rezervă	3525	01		
Mobilieru amortisare	17	10		
Chiria casei	80	—		
Salare	1550	—		
Porto	10	23		
Interese de reescomptu	284	18		
Tacsa de prezență	422	—		
Profitu curatu	3442	41		
			Suma	11171 72

Hațeg, la 31 Decembrie 1893.

Bontescu Mihály, director.
Ioane Baciu, cassar.
Ioan Munteanu, contabil.

Subscrisa comisiune de supraveghiere amă esaminat contul profitului și perderilor și confrontându-l cu registrele principale și ausiliare l'amă găsit în consonanță cu aceleași și esactu.

Hațeg, la 18 Februarie 1894.

Ioan Cornea, **George Balașu,** **Paul Olteanu.**